

D04 – OM VIRUSVORTER

Hva kommer vorter av?

Vorter kan skyldes flere forskjellige virus som er ufarlige og spesielt trives i overhuden. Viruset går ikke "i blodet". Nettopp fordi viruset kun finnes i overhuden, tar det ofte lang tid før kroppens immunforsvar lærer å kjenne og dermed kan "bekjempe" denne virusinfeksjonen.

Er vorter smittsomme?

Vanlige virusvorter på hender/føtter (*verruca vulgaris*) og flate vorter i ansiktet har en lav grad av smittsomhet og spres mer avhengig av den enkelte persons mottakelighet/ manglende motstandskraft mot viruset enn pga direkte smitte. På dette grunnlag er det lite hensiktsmessig å forsøke å forebygge smitte ved å nekte personer med fotvorter adgang til bad/gymnastikksal eller ved å unngå å ta personer med fingervorter i hånden.

Er noen mer utsatt for å få vorter enn andre?

Personer med eksem og allergi, som bruker immundempende medikamenter eller av annen grunn har redusert immunforsvar, er mer mottakelig for vorter enn andre. Hos de samme er det også tilsvarende vanskelig å bli bra av vortene, uansett hvilken behandling som velges.

Når man først er blitt kvitt vorter, spesielt hvis de forsvinner mer eller mindre spontant, er dette et uttrykk for at immunforsvaret er aktivisert og tilbakefallstendensen vil være liten.

Kan vorter være farlige?

De fleste komplikasjoner som smerter, infeksjon, arr og ilker kommer ved for aktiv behandling, ikke av vortene selv.

Hvordan ser de vanligste vortene på huden ut og hvordan behandles de?

Vanlige vorter (*verruca vulgaris*)-er som regel opphevede med ruglete eller stilket overflate, finnes spesielt på hender og føtter, mest hos barn. Behandles med tålmodighet, pensling, skraping noen ganger frysing, av og til brenning, noen ganger laser og helst ikke med kirurgi. Ved alle metoder, bortsett når vortene forsvinner spontant, må regnes med stor tilbakefallshyppighet.

Flate vorter (*verruca planae*)-er flate lysebrune vorter som finnes spes i ansiktet hos unge kvinner. Behandles med tålmodighet, resorcinokrem, a-vitaminkrem og av og til meget forsiktig frysing. De preparatene man smører på, kan ha betydelig irritasjonseffekt i huden.

Smittsomme barnevorter (*molluscer*)- er mer smittsomme ved direkte kontakt enn de andre typene og gir grupper små kuler med sentral forsenkning i huden, spesielt i eksemområder som kan forverres, noen ganger med betydelig betennelse. Molluscer kan også finnes på knærne til orienteringsløpere (o-molluscer). Molluscer skrapes vekk med "skarp skje" etter bedøvelse med en krem (EMLA-krem). Her er det sannsynligvis en fordel å behandle før det er blitt mange vorter.

Hvilke metoder kan benyttes til å fjerne vorter?

- 1) Vortemidler: Verrucid, Vartec, Rapec, Karbamid 40 % er etsende, dels hornopløsende midler som ved gjentatt påføring, kombinert med, oppbløting, avskraping/ sliping av affisert hudområde kan redusere og etter hvert fjerne vortevevet.
- 2) Frysebehandling: Ved nedfrysing av vortevevet med flytende nitrogen i et visst antall sekunder kan det oppstå blemme dannelse i vorteområdet slik at helet vorten forsvinner på en behandling. Brukes kun på få vorter om gangen.
- 3) Brenning: Med denne metoden benyttes lokal bedøvelse før vortevevet fjernes ved en kombinasjon av brenneapparat (diatermi) og skraping. Det blir litt sår dannelse som tilheler uten særlig arr. Brukes av og til på fingervorter, vanligvis ikke på fotvorter.
- 4) Karlaser: Kan ved gjentatte behandlinger redusere eller fjerne vortene ved at bl a deres blodforsyning ødelegges. Heller ikke dette er noen "vidundermetode" med garantert suksess.
- 5) Aldara: Imiquimod er et immundempende middel som kan fjerne vorter effektivt, påføres vorteområdene hver eller hver annen kveld. Er relativt kostbart.

Hvilken metode eller kombinasjon av metoder som skal benyttes, avgjøres i hvert enkelt tilfelle av behandleren/ sykepleier i samråd med pasienten